

אור החיים הקדוש

פרשת בהר בחוקותי | גליון 179

מדור חדש – מתיקות ה"אור החיים"

עורך הרב יוסף קקון שליט"א

מחבר
הספר
החדש

גם כשעוסק בתורה חייב במצווה המזדמנת לו

נתי קבע חברותא עם חברי ישימי ללימוד משותף של הדף היומי בשעות הערב. באמצע הלימוד צלצל הביפר של נתי הקורא לו לבוא להציל נפש מירשאל. למרות שנתי עובד ב'הצלה' הוא החליט להתחמק מהצלצול ולהמשיך בלימוד.

שימי נדהם מכך שנתי מצליח להסיח דעתו מכל המפריעים. הוא לא התאפק ושאל: "מדוע אתה מתעלם? מדוע אינך מפסיק את הלימוד כדי ללכת להציל חיים?" נתי התפלא על השאלה: "אנחנו הרי עוסקים עכשיו בלימוד, נכון? כיצד העוסק במצווה פטור מן המצווה. אם כן אני פטור מלהציל!" "מעניין שאתה חושב כך", נענה לעומתו שימי, "והוא האור החיים" הקדוש חושב אחרת ממך."

מובא בפרשתנו "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם" (כ"ו, ג')

אומר ה"אור החיים" הקדוש: העובדה שהכתוב הסמיך את המילים 'אם בחקותי תלכו' להמשך - 'ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם', הוא כדי ללמדנו שלא ידעו האדם לומר שכיוון שתלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות, אם האדם לומד תורה הוא פטור מכל מצווה שתזדמן לפניו, אף אם אין אדם אחר שיכול לקיימה כעת.

אלא התורה באה ללמדנו ש'אם בחקותי תלכו', כלומר: אף אם תלכו בדרך זו של לימוד התורה, 'ואת מצוותי' שהם מצוות לא תעשה תשמרו, אין אתם פטורים מאותן מצוות אשר תזדמן לפניו, תלמוד לומר, 'אם בחקותי תלכו' שהוא ידי הוזלת, אלא 'ועשיתם אותם'. ומה שלמדנו שתלמוד תורה כנגד כולם אינו כולל מקרה כזה של מצווה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים.

מדברי קודשו נלמד: גם הולמד תורה חייב לקיים מצווה שמזדמנת לפניו כשאין מי שיעשה אותה במקומו, ואין לומר אז "תלמוד תורה כנגד כולם".

זה לשון קודשו: (ביאור מספר ט"ו) או יאמר על זה הדרך, שלא יאמר אדם, כיון שתלמוד תורה ימלא מקום המצוות, אם כן הרי הוא פטור ממעשה המצוות אשר תזדמן לפניו, תלמוד לומר, 'אם בחקותי תלכו' שהוא עסק התורה, ואת מצוותי שהם לא תעשה תשמרו, לא מפני זה תהיו פטורין מקיום מצוות, אלא ועשיתם אותם. עכ"ל הטהורה.

כשימציין מדרך הטוב, מסתלקים ההשפעות!!!

פי' ימוץ אחיך ויכור מאחזתו ונא גאלו הקרב אליו ונאל את מקמך אחי: (בהר כה,כה)

מבאר רבינו הקדוש, שהכתוב בא לרמוז לנו עניין גדול, וכך הם פני הדברים - "כי ימוץ" יתבאר על פי מאמר הכתוב: 'בְּעֶצְלָתָם יִמָּךְ הַמִּקְרָה', ואמרו חז"ל (תענית טז) שבשביל עצלות שהייתה בעם ישראל שלא עסקו בתורה נעשה לאותו שנאמר עליו: 'הַמִּקְרָה בְּמִים עֲלִיזָתוֹ', שהוא הקב"ה - 'מך', ואין מך אלא 'עני', כלומר - שכשישראל בטלים מהתורה הקב"ה עוצר את הגשמים מלרדת, וכביכול הוא עני כיוון שהוא רוצה להוריד ובגלל עוון ביטול תורה הוא מנוע - "כי כשהתחתונים מטיין מדרך הטוב, מסתלקים ההשפעות, ומתמסכן עמוד הקדושה, כי העיקר תלוי בתחתונים!!!".

אם בחקתי תלכו – שתהיו עצלים בתורה

לרבינו הקדוש יש 42 פירושים על הכתוב - 'אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם' ונביא בעזרת ה' כמה מהם:

א) מביא רבינו הקדוש את מאמר חז"ל בתורת כהנים שמה שאמר הכתוב 'אם בחקתי תלכו' אין כוונתו למצוות, כיוון שהם מפורשים בזה שאמר אחר כך 'ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם', אלא כוונתו 'אם בחקתי תלכו' שתהיו עצלים בתורה. והטעם שקרא הכתוב לעמל התורה 'חוקה' שמשמעו חוק בלי טעם, משום שיש בלימוד התורה מצווה ללמוד אפילו בדברים שהוא יודע אותם כבר, כי ה' חפץ שיתעסקו בתורה ולא רק שידעו אותה. וטעם שאמר הכתוב: 'אם בחקתי תלכו', דהיינו - דווקא לשון הליכה ולא לשון למידה או התעסקות בתורה, כדי לומר לנו שצריך האדם להתעסק בתורה כל הזמן - באהבתה ישגה תמיד - ואפילו בהליכתו כמו שנאמר: (דברים יאס) 'וּלְכַתְּבָהּ בְּדֶרֶךְ'.

ב) מביא רבינו עוד טעם מדוע נקט הכתוב דווקא לשון הליכה, והדברים יבוארו על פי מה שאמרו חז"ל (ויקרא רמב"א) על הפסוק בתהילים: (קט"ט) 'חֲשִׁבְתִּי דַרְכִּי וְאֶשְׁכַּח וְגָלִי אֶל עֲדֹתַי', שהיה דוד המלך חושב לעשות כל מיני עניינים ורגלים היו מוליכות אותו מעצמם אל בית המדרש לרוב חפצו חשקו ורגילותו לעסוק בתורה, וזה הטעם מדוע אמר הכתוב 'אם בחקתי תלכו' פירוש: שהליכתכם מעצמה תהיה אחרי התורה כמאמר דוד המלך, לרוב החשק והרגילות שבדבר, ולא תצטרכו לגרור את עצמכם לכך.

ג) מביא רבינו עוד טעם מדוע הביא הכתוב דווקא לשון הליכה, על פי מאמר הכתוב: (ספ"ט) 'בְּכָל דַּרְכֶּיךָ דַּעְהוּ' שפירושו שהאדם צריך שכל ענייניו יהיו לדעת את ה'. וכמו שכתב הרמב"ם בפרק ג מהלכות דעות (דף) וזה לשונו: שיש אל ליבו כדי שיהיה גופו שלם וחזק כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה', שאי אפשר שיבין ויסתכל בחוכמות והוא רעב או חולה או אחד מאיבריו כואב וכו', נמצא שהמהלך בדרך זה כל ימיו עובד את ה' תמיד וכו', מפני שחשבתו בכל כדי שימצא צרכיו עד שיהיה גופו שלם לעבוד את ה'. ע"כ. יוצא מדברי הרמב"ם שאפילו שהאדם מתעסק בשאר צרכי הגוף צריך שיהיה מטרותו בזה שגופו יהיה בריא לעבוד את ה'. וזה מאמר הכתוב כאן: 'אם בחקתי תלכו' שבביל עסק התורה תלכו בכל דרככם באכילה, במשחה, בדיבור ובכל מעשה הנצרך לגוף.

זכו לתאומים בזכות פתיחת השעור

נושעתם בזכות רבינו האור החיים הקדוש ורוצים לפרסמו?
שלחו אלינו למייל: oh613000@gmail.com

תקציר: לפני שבועיים ספרנו על זוג שהיו נשואים 5 שנים בלא ילדים, והגם שהם עשו טפולים, הדבר לא צלח בידם. הם פתחו שעור בביתם ללמוד 'אור החיים' בפרשת חיי שרה תשפ"ג, וממש לאחר מכן נפל לבעל התפילין מהיד דבר שלא קרה לו מעולם, והוא שלח אותם לתקון ובדיקה ונמצאו פסולות, והוא הזמין תפילין חדשות. הבעל ממשיך לספר: מכאן והלאה הכל נפתח, כבר בבדיקה הראשונה של הרופאים בשרו לנו שאשתי בהריון, ולא סתם הריון, אלא הריון של תאומים! לאחר תקופה הבנו שני בנים, השמחה מלאה לא לבנו והאשר אותנו. שבת פרשת חיי שרה תשפ"ג, אשתי היתה בסוף חדש שמיני, לא חשבו בכלל על לדה. השבת נכנסה ואני הלכתי לבית פנסת, פתאום אמרו לי שאשתי צריכה אותי דחוף בבית, רצתי לבית ואמרה לי שהיא מרגישה שהיא צריכה ללדת, כמובן שנסענו מיד לבית חולים. היא נכנסה לחדר לדה ובאותו ערב כבר זכינו לחבק תאומים, שני בנים זכרים ונפלאים שפמלאים באשר את חיינו ב"ה. אבל זה לא נגמר, אני יודתי לבית פנסת של בית החולים הדבר הראשון שאני רואה זה קבוצה של אנשים שיושבים ולומדים בצומת את האור החיים הקדוש של הפרשה, התרגשתי קלי קאלו קבלתי, פעין מסר מפתח פתיחת השעור זכינו פעת לחבק שני בנים ב"ה, וכמובן שהצטרפתי איתם ללמוד. לאחר הלימוד אני גם ספרתי להם שאכן בזכות האור החיים הקדוש אשתי פרגע בחדר לדה ופתאום 'נופל לי האסמיון' בפרשת חיי שרה התחלתי את השעור שהקמתי בבית וה'אור החיים' פעל בשמים בדיק שנה, אפילו לא חדש אחרי - גם שנה היתה לפני זמן הלדה המיעד, שאשתי תצא בידים מלאות, כאן ראינו בחוש שהצדיק לא נשאר חיב למי שפועל למען הפצת תורתו.

העלון מוקדש לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת גנית, אברהם בן מרים, חנה בת גרציה, מיכאל בן ברויה שרה, שירה בת ספיר שרה, מרים בת גלדים, דוד בן גרציה, חביבה בת שמעא, חיים ישראל יעקב בן יפה, יהודה דוד בן עליזה, נבונה בת חביבה, יאיר חיים בן ענבל שרה, בחלה רחל בת לאה ליאן, עוזיאל בן יפה לרפואה ויוזג והצלחה. לזרע של קיימא לעמי בת דינה דבורה ולביא בן נאווה. לזיווג הגון שיראל בת גנית, מרדכי בן יפה, אפרת בת שולמית, יעקב חיים בן יעל. לחזרה בתשובה יוסף בן אודליה. להצלחה בכל וכן לרפואה יעל בת מרגלית ומשפחתה לרוביה רינה ירדנה בת דורה, יהודה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוסף נעים וכל בני ביתו, הדסה בת פנינה שרה, אלישבע בת פנינה שרה ויוסף חיים בן דורית בן זכר, שרה בת אלישבע, אליהו בן חנה להצלחה במשפט ובכל העניינים, יעקב חיים בן יעל, חילי בן מורן, חיים יוסף דוד בן אריס שיצא מבית האסורים. לע"נ הרב שמעון בן אסתר וצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מול מסעודה, גרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, שמועון בן לאוני, מיה בת שושנה, חיה בת גניה, יחזקאל בן מרים, צבי בן מרים, יוסף בן מסעודה, משה בן עליזה, עליזה בת מול טוב, אשר מסעוד בן זוהר, אילן בן לידיה, אהובה בת בת שבע, אברהם הגקין בן יפה הי"ד, משה בן יהושע, אבבה בת ניקסא, יוסף בן חנה, ר' אפרים בן בתיה, ישראל מאיר בן פנינה פלינה, מול בת אסתר, עובדיה בן הדיה ויחיא, יהודה בן יחיא, ר' מאיר אבוחצירא, אליהו בן בורל הכהן, פיגא בת שרה, צורילא שושן בן דפנה

אור החיים לילדים

מאיריק לילדים את פרשת השבוע בתורת רבינו הקדוש

ספור בהמשכים

מאת ר. סעדה

סיפורים מרתקים בהמשכים מתולדות חייו הגדולותיו
ופעולותיו של רבינו האור החיים הקדוש
ספר 'ראשון לציון'

"ראשון לציון" הוא בעצם מקבץ
כתביו האחרונים של רבינו

כאשר הגיע רבינו לארץ הקדש, והטלסל
בין עכו ופקיעין לירושלים עיר הקדש,
הפך בדעתו והחליט לעזוב לפי שעה את
עסקיו בברור ההלכה, ולהתמסר ללמוד
המקרא בשטית הרמב"ם.

החלטה זו הייתה סמוכה לאסון הכפול
שהכה את בני החבורה, כשהחזירו רבינו ובני
לוחיתו מירושלים לעכו, נפל למשכב חברם
הרף בשנים וגדול בתורה - רבי שמואל
נחמני זצ"ל [אחיו של הצדיק הקדוש ר'
שמעון חיים נחמני, בעל ה'דעת שמעון'],
מצבו הלך והחמיר עד שלאחר מספר
חודשים השיב נשמתו לבואו, עודם
מביקים את לכתו, נטל מהם גם החבור
הצעיר, הנער יהודה כהן ז"ל, לאחר מחלה
קצרה.

בתקופה זו, הנחה אבן הפנה ללמוד עיוני של ארבע מסכתות בשטית הרמב"ם, כשרבינו מעלה
על הכתב את חדושי וחדושיהם של הטובים בחבורה, כתבים אלו התקבצו לספרו "ראשון
לציון".

ממכתביו נתן ללמד על ההספק העצום שזכו לו תלמידיו הישיבה, תוך מחצית השנה, בה
השתטשו גם על קברי צדיקים, כמעט וסימו בעיון ארבע מסכתות! חשק רבנו לסיים את פרושו
על הש"ס בלו, אך התבקש ליישיבה של מעלה, בטרם מלא שאיפתו הקדושה.

"ראשון לציון" הוא בעצם מקבץ כתביו האחרונים של רבינו - הוא כולל את "ראשון לציון" - על
הש"ס, שיסודו הוא להעמיד לרבים את דרכו של הרמב"ם בלמוד גמרא, כשרצו תלמידיו להוציא
חלק זה לאור, צרפו אליו כתבים נוספים שנמצאו לאחר פטירתו, והם "קונטרס יורה דעה", "כללי
ספק ספקא", "לשונות הרמב"ם", וחבור על הנ"ך - יהושע, שופטים, שמואל, ישעיה, משלי,
חמשת המגלות וכו'.

תלמידיו רבנו ידעו כי עליהם למלא את רצון רבינו, ולהביא את שארית כתביו אל הדפוס, ומנגד,
חשו יראה עצומה להשלים מלאכתו שלא הספיק בימיו, רק לאחר שבע שנים, בהם גם עסקו
בהשגת ממון להדפסת הספר, הובא הספר לדפוס בעיר קושטא שבטורקיה.

הספר הדפס שנית בעיר אודסה, מאה ועשרים שנה לאחר הדפסתו הראשונה, על ידי הגאון רבי
יחיאל צבי הלפרין זצ"ל, חמשים שנה לאחר מכן, הדפס בשלישית בעיר לוד' שבפולין, ולאחר
מכן בלונדון, בפרנקט גדול של הדפסת הש"ס.

הדפסות אלו היו רק של חלקים מהספר, הספר הדפס בשלמותו בשנים בירושלים בשנת תרע"ה.

החידוש האמת

חידוש לילדים לשולחן שבת

להתפלל על בנית בית המקדש

ילדים יקרים וחביבים! בפרשתנו פרשת
בהר אומרת התורה: 'כי ימוך אחיך ומכר
מאחזתו ובא גאלו הקרב אליו וגאל את
מכר אחיו, כלומר - אדם שנהיה עני
והוא נצרך לכסף כדי שיהיה לו במה
לחיות ולכן הוא מוכר את השדה שלו, ובא
הקרב שלו ופודה את השדה מאותו קונה.
וכל זה מתבאר על דרך הפשט. אמנם בא
ה'אור החיים הקדוש' ומבאר את הפסוק
בדרך רמה, שפנות על בית המקדש, שעל
ידי העונות של עם ישראל מכר בית
המקדש לאמות והם החריבו אותו, ומה

שנחרב הבית זה היה לטובת עם ישראל כדי להציל אותם, שיהיה כפרה
עליהם, כיון שהשם כלה את חמולו בעצם ואבנים ולא בהם. אבל
באמת צריך לגאול בחורה את בית המקדש, והגאלה הזאת נעשית על
ידי הצדיקים שקרובים להשם יתברך, ומקריבים את לבות עם ישראל
לאבינו שבשמים. ואמנם ילדים יקרים וצדיקים, שבזכות "הכל תינוקות
של בית רבן העולם מתקנים" - צריכים תמיד להתפלל בלב שלם
ולבקש מהשם יתברך שיבנה את בית המקדש, ותמיד צריך לעורר
מסביבו על בית המקדש, כי כשיש בית המקדש, יהיה לנו את המצב
הכי טוב בעולם, כי נהיה הכי קרובים להשם יתברך.

ילדים מתוקים! בפרשתנו פרשת בחקותי ה'אור החיים הקדוש' מביא
42 פירושים על הפסוק "אם בחקותי תלכו", ונלמד קצת מהם: בפרוש
השביעי כותב ה'אור החיים הקדוש' ה'יו גלה למקום תורה, כלומר -
כדי לקנות את התורה הקדושה צריך להיות פנוי במחשבה. למשל -
כשנמצאים בבית יש טרדות והפרעות לרצונו, ולכן אם בחקותי, כלומר -
אם תרצה ללמד את חקות התורה בלא הפרעה - "תלכו" תלך ללמד
בבית המדרש. עוד פרש ה'אור החיים הקדוש', בפרוש העשירי, שידוע
כי מעלת עסק התורה שיש בו מה שאין בעסק המצוות, שחם ושלום
בעסק המצוות כתוב שעברה מכבה מצוה, אבל בעסק התורה אין
עברה מכבה תורה. ואת זה הפסוק אומר "אם בחקותי" - שכלשאתה
עוסק בתורה "תלכו" הזכות של התורה אתה תמיד ועמה תוכל ללכת
ולהגיע לעולם העליון. יעזרנו השם ויזנו לקיים ולשמר את כל מצוותיו
בשמחה ובטוב לבב, אמן.

חדש!!! ספר מתיקות האור החיים

שלשה חידושים
מתוקים לשלש
סעודות השבת
כ450 עמודים
מהדורה מוגבלת!!!
כל הקודם זוכה -

להזמנות:
052-7149157

שבת שלום ומברך

הוצאה מחסבה!!! הזכוכי בהלכה אפורסאיק כל שבוע
בקר - 0733-640-664

מבצע לילדים!!!

כל ילד שישפר בשולחן שבת את החידוש המתוק או
כל חידוש אחר של ה'אור החיים הקדוש' יבסס בכל
שבוע להגרלה על פרסים שווים במיוחד.

לחישום להגרלה יש להתקשר ל: 0733-640-664

קריאת קודש!

לעצמנו עקב העלויות המרובות נצטרך בלב כיאב
לעצמם בכמויות העלונים. המעוניין לקחת על עצמו
את זכות ההדפסה של עיר שלמה בסכום סמלי של
100 ש"ח 1000 עלונים בלבד!!!

בזכות זה נצליח להאיר את העולם בתורת רבינו
הקדוש, שמות השותפים יוזכרו לתפילה וישועה על
עיון רבינו הקדוש.

לפרטים- 052-7149157

מבצע!!! ספר הסיפורים על אור החיים הקדוש לילדים במחיר חסר תקדים רק 25
ש"ח ולקבוצות 20 ש"ח בלבד - המלאי מוגבל!!!